

Галина КРАВЦОВА

ФОЛЬКЛОРНА ПОЕТИКА У ТВОРАХ ЗВ'ЯЗКОВОЇ УПА МАРІЇ ПОТИКЕВИЧ-ЗАБОЛотної

Питання місця, функцій та ролі авторсько-поетичного твору у фольклорному просторі, а також алгоритму його входження у систему усної народної творчості неодноразово розглядалось в науці. Вивчалась також проблема різноаспектного використання фольклорних надбань у літературі: простежувалась письменницька візія сакраментального колективного знання, осмислювалися віхи народної культури в межах індивідуального художнього мислення на рівні жанрів, тематики, мотивів, образів, символів тощо. Варто зазначити, що, переважно, досліджувались площини загально-універсального та одинично-унікального плану, вивчались риси фольклоризму на прикладі творчості знаних майстрів слова [6; 14; 16; 19]. Натомість менше уваги приділялось вивченню фольклорного стрижня у віршах маловідомих талановитих поетів-аматорів. Відтак у цій статті мова йтиме про особливості фольклорних одиниць у творах поетки з Тернопільщини, медсестри та зв'язкової УПА, політв'язня із довголітнім стажем — Марії Василівни Потикевич-Заболотної¹. Специфічність проблеми полягає у двовимірності взаємозв'язку фольклору та індивідуальної творчості, адже тут варто говорити про синкретичне явище своєрідного авторського фольклоротворення на основі глибокого відчуття народного та, водночас, фольклоризації особистісного (зокрема, сприйняття зразків її інтимної лірики, як автентичних народних пісень). Авторка не просто цілеспрямовано творила в уснопоетичному руслі, запозичуючи певні складові фольклорної традиції, вона жила в цьому універсумі, її творчість — вияв

Стаття присвячена дослідженню фольклорного підґрунтя у поетичній спадщині зв'язкової УПА Марії Потикевич-Заболотної. Основна увага звернена на образно-мотивну складову творів. Розглянуто питання своєрідності поєднання у них двох площин: традиційного й авторсько-оригінального.

Ключові слова: поезія, автор, фольклор, повстанські тюремні пісні, мотив, тема, традиція.

© Г. КРАВЦОВА, 2016

¹ Народилася 01.05.1924 р. в с. Оришківці Гусятинського району Тернопільської обл., в учительській родині. До двох років осиротіла. Навчалася у сільській початковій школі, Чортківській гімназії. 1941 р. вступила в юнацьку організацію ОУН, закінчила курси медсестер, була направлена пропагандистом у Стрийський р-н. 1943 р. вступила до лав УПА. У підпіллі Марію називали «Василихою», «Монашкою», «Марусею». Надавала першу медичну допомогу пораненим, була зв'язковою. У березні 1946 р. арештована, засуджена до 10 років таборів і 6 років заслання, позбавлена громадянських прав із конфіскацією майна. Після звільнення вийшла заміж за політв'язня Володимира Заболотного, згодом повернулася в Україну. До виходу на пенсію працювала у районній лікарні. Очолювала місцеву спілку політв'язнів та репресованих, була активною учасницею Конгресу українських націоналістів, видала кілька поетичних книжок. Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня. Померла на 83-му році життя у Чорткові, де й похована.

народного генія, своєрідний виплід національного колективного знання. Доречним у цьому контексті видається твердження Г. Нудьги, що «творчий акт одиниці — це індивідуальний прояв творчого духу колективу, народу» [14, с. 80].

Свої твори авторка називала «тюремними», «таборовими», що збігається з народними й науковими номінаціями відповідних фольклорних зразків. Велика кількість її пісень була скомпонована в середовищі, у якому вилонювався власне повстанський фольклор. Зі спогадів Марії Потикевич: «Під завивання вітру у верхах ялин, який сніговицею б'є у шибки холодного бараку, насилялись докупі думки, підбиралось до слова слово — народжувались вірші, виникали пісні... цілими днями я наспівувала якусь стару мелодію нашої пісні, але слова вставляла свої... Часом увечері, щоб підтримати дух їм і собі, нишком співала, читала свої вірші» [15, с. 34]. Ймовірно, мелодія спонукала звертатися (свідомого чи несвідомого) до багатовікової структури світоглядних уявлень народу, наштотувала на певний асоціативний ряд, викликала в уяві низку образів. Скажімо, пісня «Поліський край» ритмічно збіжна з маршовими військово-повстанськими народними піснями, відповідно й мотиви у них суголосні:

*Бандера нас веде на змаг —
Здобудемо державу,
Або помremo у боях
Для поколінь на славу.*

*Ідуть ряди, встають брати
У бій за Україну.
За волю, за державу й честь
Борися, вірний сину [15, с. 61].*

Властивим народним соціально-побутовим пісням є вплетений у твір мотив здобуття державності, який набув поширення у стрілецькій [8, с. 63] та особливо в повстанській пісенності [3, с. 25]. Відповідні твори демонструють, що національно-визвольний рух періоду ОУН і УПА характеризувався особливим піднесенням державницьких ідей. У них, як ще ніколи у народнопоетичній творчості «так чітко й багатогранно інтерпретувалися питання національної незалежності та пов'язаних з нею проблем соборності всіх своїх етнічних земель і організації на їх теренах власної політичної влади» [4, с. 227]. Таким чином у повстанських піснях постає новаційний концептуальний образ батьківщини-держави — собор-

ної, суверенної, демократичної одиниці у всесвітньому геополітичному просторі («Встає соборна вільна Україна»; «Іде Україна могутня, для волі майбутніх століть»; «Ім дорогий той дім, що потрібен усім — самостійна соборна держава»). Так само чітко мотив прагнення нової форми державності простежується й у творчості Марії Потикевич-Заболотної: «За волю, за державу й честь», «...державу ми хочемо мати на рідній землі без опіки Москви», «У центрі Європи стоїть Україна», «Державу рятуймо з усіх своїх сил».

Типовим також є розвиток цього мотиву в концептуальний текстовий блок «виборемо свободу, або помremo у бою» (іншими словами — «воля або смерть»). Перенесений з повстанської пісенності є й наявний тут образ Бандери — провідника національного спротиву. Він виступає ядром традиційного мотиву «Бандера веде/закликає до боротьби» (у фольклорі: «Кличе нас Бандера волю здобувати», «Бандера шлях до бою нам покаже, з його наказу підемо на пробій», «На його приказ станемо у стрій», «Бандера веде нас до слави», «Вождь Бандера нас веде», «Попереду йде провідник Бандера» тощо). Не дивно, що у народній творчості саме ця особистість наділяється такими якостями, як сила, мужність та відданість Батьківщині, адже, як влучно відзначав німецький політв'язень російських катівень Артур Фурман, «Бандера не був провідником тільки однієї організації, він був провідником усього народу, поневоленого, але нескореного й воюючого українського народу. Ще за життя він став національною легендою, героєм, і навіть відважусь сказати: святим» [12, с. 198]. Відтак, Степана Бандеру, безумовно, можна вважати символом визвольної борні ХХ століття.

Фольклоризм авторського тексту Марії Потикевич-Заболотної проявляється й у використанні народнопоетичних образів-концептів «Україна», «воля», «слава». Варто зауважити, що перший з них корелює із концептом «Батьківщина». В інших творах він розкривається також в образах «рідна хата», «рідний дім», «рідна земля», «рідний поріг», «рідний край», «держава»; нерідко представлений такими елементами, як місто, село, ліс, степ, поле, гори, діброва, гай. Переважно пов'язується з національною ціннісною константою «воля» (свобода), що, ймовірно, є однією із найбільш значимих у концеп-

тосфері українського культурного простору: «вільною держава оживе», «тут вільна Україна», «загублена воля десь спить... Україна вулканом дрижить», «як буде Вкраїна вільною». Тема вільної України перекликається з особистою свободою, яка пов'язується із поверненням на рідні терени. Для цього у багатьох піснях авторка використовує архаїчний народнопоетичний мотив перетворення у пташку:

*Неначе лечу над землею, як птах,
Лишаю сибірські простори,
Вклоняюсь пахучим подільським садам,
Житам-пшеницям, що як море.
Загляну до тих, що чекають мене,
Бо ж рідну любили дитину.
Відкриє матуся віконце мале,
Я шепчу: «Жива, не загину» [15, с. 95].*

Арештантка подібно до дівчини з народних балад, родинно-побутових пісень лине додому, до матері, тікаючи від страшної дійсності. Та після розмови з рідними необхідно відбутися назад — «Прилітаємо і швидко повертаєм в табори, де нам дивиться у вічі смерть». Сакраментальний образ пташки трапляється й у контексті її представлення як медіатора між світами — своїм (рідною домівкою) та чужим (чужбина) («Пташечка у стрісі знає, де наш відділ», «Угорі на гратах пташечка сидить... Прилітай частіше, бо ти добрий дух»); перевтіленої душі померлого («Злетять в рідний край гостювати невірницькі душі вільні. Зозулями будуть кувати про долю в чужій стороні»); провісниці, зокрема, зозулі-віщунки («Тільки жаль, що нема тут зозулі, — накувала б нам довгі літа. Повіла б сизокрила, де в полі нас чекає свята боротьба»).

Генетична спорідненість з народними піснями проявляється і в традиційному використанні образу батьківщини-матері. Щоправда, таке фольклорне кліше подекуди поєднується з суто індивідуальним, біографічним:

*Хоч сирота я, в мене мати —
Мій край, обідраний, живий,
Що вміє мучитись і ждати,
То Україна — рай німий.
Я не одна: є в мене мати,
Яка зазнала стільки бід.
Її я буду захищати
У справедливій боротьбі [15, с. 112].*

Показово, що такий образ, як і в національно-патріотичному фольклорі, подається у контексті най-

вищих вартостей. Як слушно зазначав Є. Луньо, Батьківщина у повстанських піснях «трактується поряд з Богом як найбільша, найуніверсальніша гуманістична цінність» [10, с. 325]. Для народнописених зразків часів національно-визвольних змагань характерним є означення святістю рідної землі, а разом з тим і війни за її незалежність — «За потоптану честь України, за поганьблену землю святу»; «Гриміть співуче міномети! Вставай, Вкраїно Пресвята!»; «За Україну смертний бій, свята війна горить». Святим постає рідний край та боротьба за його звільнення й у поезії Марії Потикевич-Заболотної — «Обіймаю дерево, цілую, що зросло в твоїй святій землі», «карають нас тут за справу святу», «нас чекає свята боротьба».

Фольклорні мотиви чітко проявляються у творах поетеси, в яких ключовою є тюремна тематика. Найчастотнішим виступає мотив «ув'язнені тужать за Батьківщиною та ріднею». У віршованих рядках яскраво змальовано почуття дівчини-невільниці, котра мріє хоча б в уяві, у снах, побачити свою землю, дізнатися про долю найрідніших людей: «Уявою перенесусь до рідних, дорогих», «У сні забутилось серце хоче... І побувати в рідній хаті, обнять високий перелаз... Побути з рідними хоч раз», «Наснилась весна-чарівниця в садах і воля на рідній порозі», «Лиш думками, лиш у мрії прилітаєм у гніздо», «Тож приснився хоч на хвильку, Україно, сон святий лікує серце в чужині». Нерідко вказаний мотив підсилюється сюжетотворчим елементом «арештантки пригадують обрядову дійсність»: «Ходив малим колядувати», «Різдвяна колядка в наших хатах, Маланка, вертеп по дорозі», «А там у нас Зелені свята... Плетуть всі люди лік-віночки з цілющих квітів і трави». Ретроспекція, примарна зустріч з сім'єю представляє кульмінаційний момент, стає найвищою точкою емоційної напруги.

В досліджуваних піснях часто наголошується на внутрішній прив'язаності з родом. Прикметно, що відірваність політв'язнів від дому, від свого коріння не розриває єдність родинного зв'язку. Твори насичені мотивами жалю, переживання за найближчими людьми: «Являються, мамо, мені ваші очі», «Зустрітися, із ними, бути у рідній хаті край вікна, сльозою вмити добрі руки... Остання мрія золота», «Де ж ви, злякані, старенькі? Мамо, тату, вся рідня! Може, тут ви за стіною, ждете кари, як і я?». Дуже схожою

за тематико-інтонаційним забарвленням є повстанська тюремна пісня, зафіксована на Стрийщині:

*І думками я літаю
До села рідненького,
І хотіла б я дізнатись,
Що сталося новенького.
Може, вдома вже руїни,
І родини вже нема,
Чи у тюрмах, чи в катовнях?
Давно вісточки нема [1, арк.180].*

Як фольклорним, так і авторським творам тюремного циклу притаманним є мотив «дочка-арештантка звертається до матері». Загалом, образ матері трапляється ледь не в кожній такій пісні. До нього звертаються з проханням про молитву, до неї «линуть у снах», її «бачать в своїй уяві» і «голос чують її пісень». Типовими для цих творів виступає мисленнєве повернення у «час веселий», коли матінка «колисала в колиці», «пригорчала до грудей», «чесала косу». Переплетення різночасових площин підкреслює трагізм моменту перебування у тюрмі. Ліричний герой пригадає своє дитинство, юність, проведені в любові та протиставляє це в'язничним поневірянням: народнопоетичне — «Як пригадаю літа дівочі, як жовту косу чесала ти. Тепер, матусю, як день, так ночі цю жовту косу мичуть кати»; авторське — «Не думай, мамо, що я тут плачу, що за сльозами світа не бачу. Тяжко працюю, та не журюся, минеться горе — до вас вернусь», «Так затужило моє серденько, знаю, що плачеш за мною, ненько. Ой знаю, знаю, все пам'ятаю, у нашій хаті було, як в раю». Як видно, в останньому уривку поступове нанизування семантично близьких (за ознакою сакральності, величі) образів-концептів «мати», «хата», «рай» ще більше увиразнює мотив прагнення повернутися до своєї домівки (у вузькому та широкому значенні цього слова). Варто зазначити, що в українській етнокультурній традиції вона виступає передусім уособленням родинного вогнища, осередком людського буття, а також рубежем між людиною та хаосом — природним неосвоєним простором. Крім цього, дім є символічним вираженням гостинності, волі та незалежності людини [5, с. 616]. Знакову природу образу хати в поетичному вимірі української культури відзначає, зокрема, І. Мойсеїв: «Хата — один з найпопулярніших образів-символів нашої літератури, мистецтва і масової сві-

домості» [13, с. 151]. Отож не дивно, що у творах Марії Потикевич-Заболотної раз у раз натрапляємо на образ «рідної хати». Вона виступає символом організованого побуту, моралі й духовності; вміщує у собі цілий спектр значень, пов'язаних із родинним життям, подружніми взаєминами, батьківською любов'ю, шаную до предків, «спільною працею та життям у всіх його буденних та святкових виявах за стінами, що оберігають родинне тепло» [9, с. 234].

Типово, що хронологічні межі сюжету «тюремних» творів нерідко розширені екскурсом у майбутнє. Аналогічно до відповідних фольклорних колізій, в поезіях Марії Потикевич-Заболотної можливий двоякий розвиток подій: 1) ув'язнений помирає на чужині; 2) арештант повертається додому. Відтак пісні, схожі за мотивним наповненням, отримують протилежний настроєвий стрижень: у першому випадку позитивний, оптимістичний, життєстверджуючий (народнописанне — «Хай марно не тужить, хай марно не плаче, бо я ще повернусь колись»; авторсько-поетичне — «Повернемось колись. Весняний буде час, рідний прапор вгору підіймемо», «Промине важкий час, доля верне до нас», «Та я прийду, мій світе ясний. Поверну, впаду на поріг... В село своє, де верби рясні, вернусь з невинних доріг», «Вірю: рідний поріг обіймем», «Ще вдома ми будем колись», «Ще рочок, ще рік — і весна. Минеться проклята тюрма»), у другому — песимістично-зневірницький, безнадійний («Ти не побачиш моєї могили, вінок терновий не покладеш»; «Мої браття й сестри з радості заплачуть, на мою могилу квіти покладуть», «Не буде на ваших могилах горбочка, хреста, ні знаку», «Не принесуть квіток на могилу ані внуки, ні діти в сльозах»). Оригінальною є творча інтерпретація мотиву, доповнення сюжетним компонентом «ув'язнена обіцяє собі після звільнення знайти родичів загиблих політв'язнів»: «Як повернусь колись, знайду їх родину».

Подібно до народних пісень тюремної тематики твори поетеси з Тернопільщини насичені жалем за втраченою молодістю: «Літа молодії і дні щонайкращі зжирає проклята тюрма», «Троянди ми юні, зів'ялі без долі», «В нас, юних, посивіли коси», «За що? — у долі я питаю, — Тут гине молодість, краса?», «А літа так поволі минають, коси наші біліють не в час», «Весни краса в тюрмі згаса й дівоча сивіє

коса». Символічний образ дівочої коси подається асиметрично до традиційного, адже його типова семантика (найперше — ознака краси [7, с. 145]) перекреслюється дійсністю («краса в тюрмі згаса»). Подекуди у поезії пунктирно проявляються фольклорні весільні мотиви: «Десь там весільну співають», «Затужила за барвінком коло хати, без віночка проминає тут молодість моя». Тут чітко простежуються ідеали українства, пов'язані з прагненням створення сім'ї, продовження роду.

Ще одним ключовим моментом у творах тюремного циклу є мотив знуцання над політв'язнями. Окремі пісні наповнені сценами катування, позначені психоемоційними станами (ненависть, безнадійність, страх, внутрішній протест): «На допит йдучи, хрестяться люди: йдеш до чекіста — йдеш на тортури», «Не страшно смерті — страшно мук: слідчий залізний бере прут», «мукам не видно кінця» тощо. У таких сюжетотворчих елементах задіяний концептуальний образ «ворог», який зображається за допомогою оцінювальних штрихів: «кати дикі», «чекіст страшний», «садисти злі», «наїзник злий», «нечиста дика сила», «чужинець», «собачник», «конвой проклятий». Ставлення ліричного героя до нього відображається відповідними предикативними одиницями: «згине кат», «проклинаю тебе», «ворогів клену», «я клену енкаведистів».

Необхідно зазначити, що низка творів Марії Потикевич-Заболотної має жанрові ознаки пісенно-хронік (хронікальність, фактографічність, часопросторова локалізація, «опуклий» реалізм» [18, с. 115]). У поезіях задокументовано події підпільної дійсності («чекісти уміло шукають повстанців, кидають в кривку на сон порошок») та в'язничні трагічні випадки («вапно мішаєм — місто будуєм, з вапна: «Рятуйте!» — крики ми чуєм. Не дав спасати конвой проклятий — вапном зробилось тіло дівчати»).

Ще більше увиразнює фольклорне підґрунтя авторських творів щедрі використання народнопоетичних художньо-зображальних засобів та образно-символічних кодів (доля, червона калина, верба, барвінок, вінок, рідний поріг, колиска, сини, браття, родина, криниця, жито-пшениця, могила, дорога, чужа сторона, сирітські сльози, невільницький спів, проклята тюрма). Перегукується з уснословесною художньою орнаментикою вжиті пестливо-

зменшувальна лексика (серденько, ненька, мату-сенька, хмароньки) та метафоричні фігури («червону калину нам треба підняти»).

Як видно, творчість Марії Потикевич-Заболотної наскрізь просочена фольклорними рисами, наснажена народнопоетичними ціннісними орієнтирами. У ній наявні усталені комплекси фольклорної традиції: жанровий, ідейно-тематичний, образно-мотивний, символічний, художньо-зображальний. Найбільший вплив на неї здійснила повстанська пісенність. Нерідко у поезіях простежується художнє втілення світовідчуття автора, у свідомості якого в своєрідний спосіб поєднується суб'єктивне розуміння дійсності із сприйняттям буття крізь призму традиції, архетипно-стереотипної системи етнокультури. Та за канонами фольклоризації новаторство укладається «в межі сакраментальності» [17, с. 136], пісні зв'язкової УПА органічно вписуються у пласт національно-патріотичної пісенності, стають народними. Як слушно зауважив Роман Гром'як — автор передмови до збірки мемуарів та поезій Марії Потикевич-Заболотної, «кожен рядок, покладений на папір людьми, що побували у горнилі боротьби свідомих українців з розмаїтими окупантами, а відтак — у більшовицькому пеклі, — вартий уваги. Всі вони в сукупності складають свідчення очевидців, які колись використає Суд Історії над ініціаторами і сліпими вершителями «пролетарської революції» [2, с. 9].

1. Архів Інституту народознавства НАН України. — Ф. 1. — Оп. 2. — Од. зб. 516. — 854 арк. (Фольклорні записи Г. Магас зі Стрийського району Львівської області).
2. Гром'як Р. Переднє слово до читачів цієї книжки // Нам дуже треба жити / М. Потикевич-Заболотна. — Тернопіль, 1996. — 136 с.
3. Дем'ян Г. Самостійницькі мотиви в повстанських піснях / Г. Дем'ян // Літопис Червоної калини. — 1995. — № 4—6. — С. 22—25.
4. Дем'ян Г. Українські повстанські пісні 1940—2000-х років (історико-фольклористичне дослідження) / Г. Дем'ян. — Львів: Галицька видавнича спілка; Київ: Українська видавнича спілка, 2003. — 581 с.
5. Жайворонок В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник / В. Жайворонок. — Київ, 2006. — 703 с.
6. Капура О. Фольклоризм ліричної поезії Михайла Старицького та Андрія Малишка / О. Капура // Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки. — Київ, 2014. — Вип. 4.13. — С. 109—113.

7. Коваль Г. Компаративні форми як засіб поетичного вираження у фольклорному календарному тексті / Г. Коваль // Література. Фольклор. Проблеми поетики: збірник наукових праць / Київський національний університет ім. Т. Шевченка. — Київ, 2013. — Вип. 45. — С. 140—147.
8. Кузьменко О. Стрілецька пісенність: фольклоризм, фольклоризація, фольклорність / О. Кузьменко. — Львів, 2009. — 295 с.
9. Лівінська О. До свого дому не пізно й опівночі, або архетип у українській художній літературі / О. Лівінська // Мультиверсум. — Київ, 2004. — Вип. 40. — С. 229—252.
10. Луньо Є. Народ і Батьківщина у повстанських піснях (на основі фактичних матеріалів з Яворівщини) / Є. Луньо // Народознавчі зошити. — Львів : Інститут народознавства НАН України, 1999. — № 3. — С. 323—325.
11. Мишанич С. Міфологія у творчості Тараса Шевченка / С. Мишанич // Записки НТШ. Праці секції етнографії та фольклору. — Львів, 1995. — С. 234—251.
12. Мірчук П. Революційний змаг за УСДС (Хто такі «бандерівці», «мельниківці», «двійкарі») / П. Мірчук. — Нью-Йорк ; Торонто ; Лондон, 1985. — Т. 2. — 222 с.
13. Мойсеїв І. Рідна хата — категорія української духовності / І. Мойсеїв // Сучасність. — 1993. — № 7. — С. 151—163.
14. Нудьга Г. Пісні українських поетів та їх народні переробки / Г. Нудьга // Пісні та романси українських поетів : в 2-х т. / упоряд., вступ. ст. і прим. Г. Нудьги. — Київ, 1941. — Т. 1. — С. 3—83.
15. Потікевич-Заболотна М. Нам дуже треба жити / М. Потікевич-Заболотна. — Тернопіль, 1996. — 136 с.
16. Семків Р. Особливості рецепції мітичних структур: На прикладі творів «Марко Проклятий» О. Стороженка, «Страшна помста» М. Гоголя, «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського та стрілецької поезії 1914—20 рр. / Семків Р. // Молода нація: Альманах. — Київ, 1997. — № 5. — С. 92—95.
17. Сокіл Г. Українська фольклористика в Галичині кінця XIX — першої третини XX століття: історико-теоретичний дискурс: монографія / Г. Сокіл. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. — 588 с.
18. Чікало О. Українська національно-визвольна боротьба XX століття крізь призму пісні-хроніки / О. Чікало // Матеріали до української етнології. — 2013. — Вип. 12. — С. 113—118.
19. Шубравська М. Весільні пісні у творчості Т.Г. Шевченка / М.М. Шубравська // Народна творчість та етнографія. — 1984. — № 2. — С. 11—19.

Halyna Kravtsova

FOLKLORE POETICS IN THE WORKS OF THE UPA MESSENGER MARIA POTYKEVYCH-ZABOLOTNA

The article studies the folk base in poetic legacy of the UPA messenger Mary Potykevich-Zabolotnaya. The main attention is drawn to the figurative-motivic component works. The author examines a problem of features in combination of these two planes: the traditional and writer-original.

Keywords: poetry, writer, folklore, insurgent prison song, motif, theme, tradition.

Галина Кравцова

ФОЛЬКЛОРНАЯ ПОЭТИКА В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ СВЯЗНОЙ УПА МАРИИ ПОТЫКЕВИЧ-ЗАБОЛОТНОЙ

Статья посвящена исследованию фольклорного основания в поэтическом наследии связной УПА Марии Потыкевич-Заболотной. Основное внимание обращается на образно-мотивную составляющую произведений. Рассмотрен вопрос особенности сочетания в них двух плоскостей: традиционной и авторско-оригинальной.

Ключевые слова: поэзия, автор, фольклор, повстанческие тюремные песни, мотив, тема, традиция.